

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

Warszawa, data: 27 marca 2025 r.

znak sprawy: DSR-Ia.054.1.2025.AK

Pan

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 8440 Pani Poseł Olgi Semeniuk-Patkowskiej w sprawie rządowych planów dotyczących wsparcia inwestycji lokalnych i samorządowych

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację, przedstawiam następujące informacje.

W związku z tym, że pytania zawarte w ww. interpelacji są tożsame z pytaniami zawartymi w interpelacji nr 8439 Pani Poseł Olgi Semeniuk-Patkowskiej, skierowanej do Ministra Finansów, odniosę się jedynie do kwestii właściwych dla kierowanego przeze mnie resortu, tj. środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, które mogłyby stanowić również formę wsparcia finansowego inwestycji lokalnych. W odniesieniu do pytań dotyczących wsparcia inwestycji lokalnych i samorządowych ze środków pochodzących z budżetu państwa, odpowiedzi udzieli Minister Finansów.

1. Plany inwestycyjne rządu na rzecz samorządów

Czy rząd planuje uruchomienie nowych programów wsparcia inwestycji lokalnych i samorządowych?

Jakie środki budżetowe oraz fundusze europejskie są przewidziane na inwestycje lokalne w latach 2024–2025?

2. Pobudzanie inwestycji lokalnych

Jakie mechanizmy wsparcia rząd przewiduje dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pozyskiwania funduszy na kluczowe inwestycje infrastrukturalne?

Wsparcie dla samorządów w ramach Programów Regionalnych 2021-2027

W programach regionalnych 2021-2027 dostępne są środki w wysokości 33,5 mld euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, a także z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji – w przypadku 5 regionów węglowych. Są to środki przeznaczone na finansowanie projektów przedsiębiorców, samorządów, służb publicznych, instytucji ochrony zdrowia, instytucji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych, firm realizujących zadania publiczne i innych podmiotów.

Wg stanu na koniec lutego 2025 r. rozdysponowano ponad 38% alokacji, którą dysponują samorzady województw w ramach programów regionalnych. Tym samym wartość dofinansowania UE we wszystkich umowach o dofinansowanie podpisanych w programach regionalnych wyniosła blisko 53,2 mld zł w tym w projektach realizowanych przez samorzady wyniosła 26,3 mld zł.

Instrumenty terytorialne realizowane w programach regionalnych

W perspektywie 2021-2027 wsparcie miejskich obszarów funkcjonalnych oparte o instrument Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (dalej: ZIT) jest kontynuowane, i zostało też w istotny sposób poszerzone na miasta średnie, w tym, miasta średnie tracące funkcje społeczno-ekonomiczne, które zostały wskazane jako OSI w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego do roku 2030.

Oprócz ZIT, w programach regionalnych wsparcie dla samorządów realizowane jest również poprzez dwa inne instrumenty: Inne Instrumenty Terytorialne (IIT) oraz Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS).

Alokacja przeznaczona na wsparcie działań realizowanych przez samorzady w ramach instrumentów terytorialnych (ZIT, IIT, RLKS) stanowi ok. 21% całej alokacji programów regionalnych 2021-2027 czyli ok. 7 mld euro.

Wsparcie MFiPR dla samorządów w absorpcji środków unijnych

MFiPR, w ramach Kontraktu Programowego, przekazało Województwom ponad 8,7 mld zł z budżetu państwa na obniżenie wymaganego wkładu własnego samorządów starających się o dofinansowanie. Środki te są w dyspozycji zarządów województw i to od nich zależy podział i tempo uruchamiania w poszczególnych obszarach wsparcia w ramach programu regionalnego.

Specjalną ofertę dla samorządów w zakresie środków na wkład własny do projektu UE posiada także np. BGK (pożyczka dla JST ze środków EBI).

Wsparcie w programach wieloletnich na inwestycje lokalne koordynowanych przez MFiPR

W odpowiedzi na szczególne potrzeby powstające na poziomie lokalnym, MFiPR, korzystając z możliwości jakie daje art. 20a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324, z późn. zm.), wdraża trzy programy, dzięki którym możliwe jest finansowanie z budżetu państwa niektórych zadań własnych JST. Są to programy:

- **Rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024–2030**

Program ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców północno-wschodnich obszarów przygranicznych Rzeczypospolitej Polskiej przez ograniczenie negatywnych skutków ataku Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz stworzenie trwałych podstaw umożliwiających rozwój społeczno-gospodarczy z poszanowaniem środowiska naturalnego. Na jego realizację z budżetu państwa w latach 2024–2030 przeznaczone zostaną środki w wysokości łącznej nieprzekraczającej kwoty 500 mln zł. Łączna kwota dotacji wydatkowanych w 2024 roku w ramach Programu wyniosła 26,9 mln zł.

- **Rządowy Program na rzecz zwiększenia szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019-2027**

Program ma na celu zwiększenie możliwości rozwoju Ziemi Słupskiej i podniesienie jakości życia jej mieszkańców, poprzez wsparcie finansowe zadań własnych wybranych jst z zakresu polityki rozwoju. Program ma też na celu zaadresowanie wyzwań przed jakimi stoi Ziemia Słupska, m.in. w związku z ulokowaniem w powiecie słupskim Bazy Obrony Przeciwrakietowej w Redzikowie. W latach 2025-2027 w ramach Programu dostępna będzie dla beneficjentów kwota z dotacji celowej budżetu państwa w wysokości ponad 134,3 mln zł.

- **Rządowy Program wsparcia rozwoju Miasta Stołecznego Warszawy na lata 2023-2030.**

Program ma na celu zwiększenie możliwości rozwoju miasta stołecznego Warszawy i podniesienie jakości życia jego mieszkańców, poprzez wsparcie finansowe wskazanych w Programie zadań własnych z zakresu polityki rozwoju. W ramach Programu w latach 2025-2030 dostępna będzie kwota z dotacji celowej budżetu państwa w wysokości ponad 3,035 mld zł.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

Planowane jest wsparcie dla samorządów terytorialnych we wszystkich sektorach objętych programem Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (dalej: FEnIKS):

- **Energetyka**

W obszarze energetyki, każda jst za pośrednictwem swoich spółek może ubiegać się o wsparcie na rozwój skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepła w procesie wysokosprawnej kogeneracji oraz rozwój systemów ciepłowniczych i chłodniczych, w tym także magazynów energii.

W zakresie OZE wsparcie dotyczy instalacji do produkcji energii elektrycznej, instalacji do produkcji ciepła oraz wytwarzania paliw alternatywnych z OZE wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE lub społeczności energetycznej oraz przyłączeniem do sieci.

Program FENKS wspiera również infrastrukturę ciepłowniczą, a także w dalszej kolejności na wsparcie rozwoju skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepła w procesie wysokosprawnej kogeneracji.

W obszarze infrastruktury ciepłowniczej m.in. przedsiębiorcy, jst oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jst nie będące przedsiębiorcami, mogą obecnie ubiegać się o wsparcie w zakresie infrastruktury sieciowej, w tym: budowy sieci ciepłowniczej (celem przyłączenia nowych odbiorców), modernizacji (przebudowy) sieci ciepłowniczej/chłodniczej, budowy i przebudowy: komór ciepłowniczych, przepompowni wody sieciowej oraz węzłów cieplnych, również jako układów hybrydowych, m.in. w wyniku likwidacji grupowych węzłów cieplnych.

Przewidziano możliwość skorzystania przez jst ze środków na inwestycje w instalacje do produkcji energii elektrycznej, instalacje do produkcji ciepła oraz wytwarzania paliw alternatywnych (m.in. wodoru) z OZE wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci. W zakresie projektów dotyczących wytwarzania ciepła z OZE, wsparcie obejmować będzie także różne typy pomp ciepła wykorzystywanych w ciepłownictwie i ogrzewnictwie.

- **Środowisko**

W zakresie środowiska jst mogą się ubiegać o wsparcie na zrównoważone systemy gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zieleni/zielono-niebieskiej infrastruktury/rozwiązań opartych na naturze.

Sektor gospodarki odpadami przewiduje możliwość wsparcia systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych lub zapobiegania powstawaniu odpadów żywności poprzez wykorzystanie niesprzedanych produktów spożywczych lub produktów spożywczych o krótkim terminie przydatności do spożycia.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej możliwe jest dofinansowanie kompleksowych projektów w aglomeracjach ujętych w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych. Wspierane będą również projekty, przyczyniające się do poprawy systemów zaopatrzenia w wodę.

W obszarze ochrony przyrody przewiduje się wsparcie dla ochrony in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz w zakresie przywracania warunków dla rodzimej różnorodności biologicznej w miastach i poza nimi oraz odbetonowania” terenów miejskich.

Ponadto, jst mają możliwość otrzymania wsparcia w zakresie rekultywacji i remediacji terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą. W zakresie obszaru środowiska jst mogą też otrzymać wsparcie dla projektów edukacyjnych.

- **Transport miejski**

Wsparcie obejmuje finansowanie infrastruktury szynowej (tramwajowej i metra), węzłów przesiadkowych (w tym: parkingów P&R, poza centrami miast), miejskich systemów ITS dających priorytet dla transportu publicznego oraz ruchu niezmotoryzowanego (pieszo-rowerowego), rozwiązania IT oraz zakup taboru tramwajowego, metra, autobusowego i trolejbusowego. W pierwszej kolejności wspierane będą autobusy zeroemisyjne (elektryczne, wodorowe), a w dalszej kolejności potencjalnie możliwe jest wspieranie autobusów niskoemisyjnych (o napędzie gazowym lub hybrydowym plug-in). W ramach projektów, jako ich element, będzie możliwe ponoszenie wydatków na: zaplecza techniczne dla taboru, dostosowanie infrastruktury miejskiej do obsługi transportu publicznego i pasażerów, infrastrukturę pieszą i rowerową. Finansowane będzie także przygotowanie SUMP. Wsparcie skierowane jest do 13 wojewódzkich i 7 regionalnych miejskich obszarów funkcjonalnych – z wyłączeniem obszaru Polski Wschodniej. Beneficjentami mogą być jst, jak również formy ich współpracy (związki, stowarzyszenia, porozumienia), w tym związki metropolitalne. Wysokość środków, która została przewidziana na wsparcie transportu miejskiego to 2 mld EUR.

- **Transport – kolej miejska i tabor**

W przypadku kolei miejskich kontynuowane jest wsparcie ze środków programu FEnKS. Obejmuje ono projekty infrastrukturalne o charakterze liniowym (linie kolejowe, systemy sterowania ruchem kolejowym) i punktowym (np. przystanki kolejowe), projekty taborowe i inne związane z obsługą ruchu kolejowego (np. systemy informacji pasażerskiej, systemy biletowe i ich wzajemna integracja z uwzględnieniem ich dostępności dla osób z niepełnosprawnościami). Szacowana pula środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów aglomeracyjnych wynosi 1 mld PLN.

- **Kultura**

W sektorze kultury będą mogły być realizowane projekty w zakresie dostosowania istniejących obiektów kultury do pełnienia roli miejsc przyjaznych odbiorcom kultury, a także ochrony i podniesienia atrakcyjności turystycznej najważniejszych obiektów dziedzictwa kulturowego. O wsparcie mogą ubiegać się: jst na rzecz samorządowych instytucji kultury oraz samorządowe instytucje kultury położone w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (lista 139 miast); jst, które działają na rzecz kultury w granicach wpisów obszarowych na listę UNESCO lub na listę Pomników Historii Prezydenta RP; instytucje kultury współprowadzone przez JST z administracją rządową, a także jst na rzecz samorządowych instytucji kultury oraz samorządowe instytucje kultury znajdujące się w granicach wpisów obszarowych na listę UNESCO/Pomników Historii Prezydenta RP oraz ich instytucje kultury.

- **Zdrowie**

W obszarze zdrowia, jst otrzymają możliwości znacznie szerszego wsparcia podległych im placówek ochrony zdrowia, niż było to w POIiŚ 2014-2020, przede wszystkim z uwagi na fakt, że w programie FEnIKS odchodzi się od wsparcia szpitali klinicznych, ponadregionalnych, na rzecz wsparcia jednostek podstawowej opieki zdrowotnej. Ponadto, w ramach reformy psychiatrii w Polsce, z programu FEnIKS będą realizowane działania związane ze wsparciem placówek opieki i interwencji psychiatrycznej na poziomie lokalnym i regionalnym, takich jak Centra Zdrowia Psychicznego.

Plan Społeczno-Klimatyczny

Wsparcie dla jst jest także przewidziane w przygotowywanym obecnie projekcie Planu Społeczno-Klimatycznego, który określa wsparcie ze środków Społecznego Funduszu Klimatycznego ustanowionego Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej nr 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. Zgodnie z art. 14lzo. 1. ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, projekt planu społeczno-klimatycznego opracowuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w porozumieniu z właściwymi ministrami i we współpracy z zarządami województw oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.

Planowany do skierowania do konsultacji społecznych w II kw. br. projekt dokumentu, będzie zawierał paletę projektów (inwestycji), w których realizację będą zaangażowane m.in. przy spełnieniu celu SFK jakim jest udzielenie pomocy osobom, gospodarstwom domowym, użytkownikom transportu, mikroprzedsiębiorcom dotkniętym ubóstwem energetycznym, transportowym, lub znajdującym się w trudnej sytuacji (tzn. tym którzy w znacznym stopniu odczują wpływ wejścia w życie ETS2).

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/